

MIÉ

SODANKYLÄ

OSALLISTU PÄÄTÖKSENTEKOON

Kuntalaisen osallistumisopas

SISÄLLYSLUETTELO

PERINTEISTÄ VAIKUTTAMISTA ÄÄNESTÄMÄLLÄ	3
Kuka voi äänestää kuntavaaleissa?	3
Kunnallisvaalit	3
Kunnallinen kansanäänestys	3
NEUVOSTOT MUKANA PÄÄTÖKSENTEOSSA	3
Nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvostot	3
ALUEELLISTA VAIKUTTAMISTA	4
Aloitteen tekeminen	4
Kyläyhdistykset ja kyläseurat	4
Kyläneuvosto	4
PALVELUITA SUUNNITELLAAN YHDESSÄ KÄYTTÄJIEN KANSSA	5
Asiakaspalaute- ja kyselyt, kommentoitavat luonnokset	5
Kehittäjäasiakkaat	5
Tule mukaan yleisötilaisuuteen tai osallistu mukavasti kotisohvalta käsin!	5
Suora yhteydenotto viranhaltijaan tai luottamushenkilöön	6
Asianomaisen kuuleminen	6
OSALLISUUTTA SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN AVULLA	6
www.sodankyla.fi	6
Sosiaalinen media – Facebook, Instagram, Youtube	7
PÄÄTÖKSESTÄ VALITTAMINEN	8
Oikaisuvaatimus	8
Kunnallisvalitus	8

PERINTEISTÄ VAIKUTTAMISTA ÄÄNESTÄMÄLLÄ

Kuka voi äänestää kuntavaaleissa?

Kunnallisvaaleissa ja kunnallisessa kansanäänestyksessä jokaisella täysi-ikäisellä Suomen sekä muun Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin ja Norjan kansalaisella on äänioikeus. Myös muilla ulkomaalaisilla on äänioikeus, jos heidän kotikuntansa on ollut Suomessa vähintään kahden vuoden ajan.

Kunnallisvaalit

Suomessa toimitetaan kunnallisvaalit joka neljäs vuosi. Kunnallisvaalien avulla valitaan kunnanvaltuusto, jonka koko Sodankylässä on tällä hetkellä 27 luottamushenkilöä. Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Valtuutettujen, kuten muidenkin luottamustehtäviin valittavien vaalikelpoisuudesta, asemasta ja toimivallasta säädetään kuntalaisissa.

Kunnallinen kansanäänestys

Kuntalaisella on myös oikeus äänestää kunnallisessa kansanäänestyksessä. Kunnanvaltuusto päättää kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä. Kunnallinen kansanäänestys on suhteellisen harvoin käytetty vaikuttamistapa, jota käytetään vain koko kuntaa tai tiettyä osa-aluetta koskevissa asioissa.

Kansanäänestys ei ole sitova, vaan neuvoa antava. Kuntalaisilla on myös oikeus tehdä aloite kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä. Äänestysaloitteen taakse tulee saada vähintään viisi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, jonka jälkeen valtuuston on päätettävä, toimitetaanko ehdotettu äänestys.

NEUVOSTOT MUKANA PÄÄTÖKSENTEOSSA

Nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvostot

Sodankylän kunnan päätöksenteossa ovat vahvasti mukana nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvostot. Kunnanhallitus asettaa neuvostot ja huolehtii niiden vaatimista toimintaedellytyksistä.

Neuvostot ja valtuusto on asetettu, jotta voidaan huolehtia tiettyjen kuntalaisryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Toimielimillä on oikeus tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja.

Toimielinten edustajilla on myös oikeus olla läsnä valtuuston avoimissa kokouksissa kun käsitellään asioita, jotka liittyvät heidän tehtäväalueeseensa. Nuorisovaltuuston edustajalla on myös puhe- ja läsnäolo-oikeus sivistyslautakunnan kokouksissa, kun käsitellään nuorisoon liittyviä asioita.

Vanhus- ja vammaisneuvoston edustajilla on oikeus osallistua perusturvalautakunnan kokouksiin ja käyttää äänioikeuttaan silloin kun käsitellään heitä koskevia asioita.

ALUEELLISTA VAIKUTTAMISTA

Aloitteen tekeminen

Sodankyläläinen voi tehdä kunnalle aloitteen mistä tahansa kuntaa koskevasta asiasta. Asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä, mutta jos aloitteen allekirjoittaa vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, on valtuuston käsiteltävä sen toimivaltaan kuuluva aloite kuuden kuukauden sisällä. Aloitteen tekijälle ilmoitetaan mihin toimenpiteisiin aloitteen johdosta mahdollisesti ryhdytään.

Aloitteen voi tehdä kirjallisesti tai www.kuntalaisaloite.fi -nettisivuston kautta. Kirjallinen aloite postitetaan kunnanviraston kirjaamoon. Sähköinen aloite on helppo lähettää internetsivuston kautta. Aloitteen tekeminen vaatii vain oman nimen, sähköpostiosoitteen ja lyhyen kuvauksen aloitteen sisällöstä. Aloite on vaivatonta ja nopea suoran vaikuttamisen muoto. Lisätietoja kuntalaisaloitteesta löytyy kotisivuiltamme.

Kuntalainen voi tuoda asiansa esiin myös valtuutetun kautta. Valtuutetuilla ja valtuustoryhmillä on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita, jotka menevät suoraan kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kyläyhdistykset ja kyläseurat

Sodankylä on pinta-alallisesti Suomen toiseksi suurin kunta, jonka väestö on jakautunut laajalle alueelle. Sodankylän kylät ovat yksi sen vahvuuksista. Kylätoimintatyötä voidaan tehdä erilaisten elinten kautta. Kylissämme toimii esimerkiksi kyläyhdistyksiä ja kyläseuroja. Parhaimmillaan kylätoimintatyö edistää asukkaiden yhteisöllisyyttä, kylien elinvoimaisuutta ja lisää yleistä hyvinvointia sekä vahvistaa kunnan ja kylien välistä yhteistyötä.

Kyläyhdistykset ja -seurat haluavat olla mukana suunnittelemassa ja vaikuttamassa oman alueensa kehittämiseen ja erityisesti palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Kyläyhdistykset ja -seurat voivat antaa lausuntoja tai tehdä aloitteita ja osallistua näin alueensa hyvinvoinnin ja viihtyvyyden parantamiseen.

Kyläseurojen ja -yhdistysten päätehtävä on ideoida ja kehittää kylää sekä innostaa väestöä mukaan toimintaan. Kyläaktiivit pyrkivät vaalimaan yhteisöllisyyttä ja viihtyvyyttä sekä välittämään tietoa kunnan ja kylien välillä. Usein kylien yhdistykset, seurat ja toimikunnat järjestävät myös yhteisiä tapahtumia, joiden avulla kerätään kyläläiset yhteen.

Kyläneuvosto

Kyläneuvosto toimii kunnan ja kylien välisenä yhdyselimenä, johon kylät voivat nimetä edustajan.

Kyläneuvosto kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan.

SUORAA SÄHKÖISTÄ VAIKUTTAMISTA KUNTALAISALOITTEEN AVULLA

Kuntalaisaloitteen tekeminen sähköisesti on hyvin vaivatonta ja nopeaa.

Tarvitset vain toimivan sähköpostiosoitteen.

Klikkaa itsesi osoitteeseen www.kuntalaisaloite.fi, täytä lomakkeeseen omat yhteystietosi, kuvaa lyhyesti aloitteesi ja lähetä se suoraan kuntaan!

PALVELUITA SUUNNITELLAAN YHDESSÄ KÄYTTÄJIEN KANSSA

Asiakaspalaute- ja kyselyt, kommentoitavat luonnokset

Sodankylän kunta ottaa mukaan kuntalaisia kehittämistyöhön esimerkiksi erilaisten kuntalaiskyselyiden kautta. Kyselyistä tiedotetaan kunnan kotisivuilla ja ne järjestään pääsääntöisesti sähköisesti. Osaan kyselyistä on voinut vastata paperisesti esimerkiksi kirjastossa. Pidä siis silmällä kotisivujamme, sosiaalisista mediaa ja paikallista sanomalehteä. Jokainen mielipide on tärkeä!

Kehittäjäasiakkaat

Kehittäjäasiakkaat ovat kuntalaisia, jotka ovat mukana palveluiden kehittämisessä, suunnittelussa ja arvioinnissa. Kehittäjäasiakkaat tuovat suunnitteluprosessiin mukaan oman kokemuksensa ja asiantuntijuutensa, jolloin palvelusta saadaan käyttäjäystävällinen ja helposti lähestyttävä. Sodankylän kunnassa kehittäjäasiakkaita on mukana perusturvapalvelun alaisissa projekteissa.

Perusturvapalvelun kehittäjäasiakkaat tuovat oman kokemuksensa ja asiantuntijuutensa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluprosessien muotoiluun. Kehittäjäasiakkaiden kokemuksia on hyödynnetty lapsiperheiden, työttömien, mielenterveyskuntoutujien ja aikuissosiaalityön palveluiden kehittämisessä.

Tule mukaan yleisötilaisuuteen tai osallistu mukavasti kotisohvalta käsin!

Yksi helpoimmista ja välittömimmistä tavoista osallistua ja vaikuttaa on tulla mukaan kunnan järjestämiin yleisö- ja keskustelutilaisuuksiin. Tilaisuuksia järjestetään aina tarpeen vaatiessa.

Yleisöllä on usein mahdollisuus esittää kysymyksiä ja monesti paikalla on myös alan asiantuntijoita vastaamassa kuntalaisia askarruttaviin asioihin. Osa yleisötilaisuuksista lähetetään myös suorana lähetyksenä kotisivujemme kautta, jolloin tilaisuutta voi seurata myös kotisohvalta käsin.

Kaikki kunnanvaltuuston kokoukset nauhoitetaan, jolloin kokouksia on mahdollista katsoa sekä suorana lähetyksenä että myöhemmin tallenteena. Valtuuston kokoukset ovat myös avoimia tilaisuuksia, joita kuka tahansa saa tulla lehtereiltä seuraamaan.

Suoraa valtuuston kokouksen lähetystä voi seurata osoitteessa www.sodankyla.fi/valtuustosal. Tallenteet löydät YouTubesta nimellä Sodankylän kunta.

OTA YHTEYTTÄ!

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@sodankyla.fi

Viranhaltijoiden puhelinnumerot sekä muiden kunnan työntekijöiden puhelinnumerot löydät kunnan kotisivuilta

Voit myös soittaa kunnanviraston neuvonnan puhelinvaihteeseen 0400 618 870, josta sinut ohjataan eteenpäin

Suora yhteydenotto viranhaltijaan tai luottamushenkilöön

Kunnan viranhaltijoilla on neuvontavollisuus kaikissa omaan toimialaansa liittyvissä kysymyksissä. Usein parhaiten vastauksen kysymykseensä saakin ottamalla suoraan yhteyttä asiasta huolehtivaan viranhaltijaan. Sodankylän kunnan työntekijöiden yhteystiedot löytyvät kotisivuiltamme näppärästi yhteystietohauulla. Yhteystietoja voi myös tiedustella suoraan kunnan neuvonnan puhelinnumerosta 0400 618 870.

Viranhaltijat ovat pääsääntöisesti paikalla virka-aikana, jolloin heidät tavoittaa myös sähköpostin välityksellä. Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@sodankyla.fi. Muistathan aina kertoa viestisi yhteydessä, jos haluat vastauksen yhteydenottoosi. Yhteystiedoilla varustetut, asialliset palautteet käsitellään ja tarvittaessa ne ohjataan eteenpäin henkilölle, jonka toimialueeseen tiedusteluun vastaaminen kuuluu.

Luottamushenkilöt ovat mukana kunnan hallinnossa edustamassa meitä kuntalaisia ja meidän tärkeäksi kokemiamme asioita. Valtuutettuihin ja lautakuntien jäseniin voi myös ottaa rohkeasti yhteyttä, jos haluaa jonkin asian käsittelyn alaiseksi tai ehdottaa uutta kehitysideoa. Luottamushenkilöt tavoittavat myös kunnan sähköpostiosoitteesta eli etunimi.sukunimi@sodankyla.fi.

Asianomaisen kuuleminen

Hallintolain mukaan hallintoasiassa asianosaisena oleva eli se jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, on oikeutettu kuulemiseen ennen päätöksentekoa asiasta. Asianosaiselle on varattava tilaisuus, jossa hän saa lausua mielipiteensä asiasta ja antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asia voidaan myös joissain tapauksissa ratkaista ilman asianomaisen kuulemistä. Nämä poikkeustilanteet on lueteltu hallintolain 34§:ssä.

OSALLISUUTTA SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN AVULLA

www.sodankyla.fi

Sodankylän kunnan kotisivuilta löydät tuoreimmat tiedot kunnan tapahtumista, avoimista työpaikoista sekä uusista päätöksistä ja kuulutuksista. Kotisivuillamme voit myös asioida sähköisesti; esimerkiksi varata joitakin terveydenhuollon käyntejä tai varata harrastustilan.

Osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista löytyy myös laajemmin tietoa kohdasta Osallistuminen, missä ovat myös hyödylliset linkit esimerkiksi kuntalaisaloitteen tekoon. Kunnan sivuilla voi myös tarkastella organisaation rakennetta tai tutustua kunnanvaltuuston, hallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoihin.

Sosiaalinen media – Facebook, Instagram, Youtube

Sodankylän kunta jakaa aktiivisesti tietoa myös sosiaalisen median kautta. Kunnan Facebook-sivuilla jaetaan uutisia reaaliaikaisesti ja nostetaan esiin tärkeitä tapahtumia sekä päätöksiä.

Sodankylän kunnalla on myös oma Facebook-ryhmä Osallistuva Sodankylä, joka on vuorovaikutuskanava kunnan ja kuntalaisten välillä. Ryhmässä keskustelemme ajankohtaisista aiheista ja tarjoamme kuntalaisille nopean ja helpon väylän keskustelulle. Ryhmässä kuntalainen voi avata keskustelun, kysyä kysymyksiä ja antaa palautetta kunnan toiminnasta.

Sodankylän kunnan löytää myös Instagramista nimimerkillä @munsodankyla. Instagram-tili toimii kuntalaisten info- ja tarinapaikkana, jossa voidaan nostaa myös kuntalaisten omia tarinoita ja tapahtumia esiin.

Yksi tärkeä kanava tiedon välittämiseen on myös Sodankylän kunnan oma Youtube-kanava. Kanavalla on nähtävissä valtuuston kokousten tallenteet sekä muita tallennettuja yleisötilaisuuksia.

PÄÄTÖKSESTÄ VALITTAMINEN

Oikaisuvaatimus

Kunnallisen viranomaisen (kunnanhallitus, lautakunta, johtokunta ja viranhaltija) päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus tehdään toimitelimen ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimitelimelle (lautakunnalle, johtokunnalle tai kaupunginhallitukselle).

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös tarkoituksenmukaisuusperustein. Päätöksiin, joista oikaisuvaatimuksen voi tehdä, liitetään oikaisuvaatimusohjeet. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Lisätietoja oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen tekemisestä löytyy kotisivuiltamme osoitteesta www.sodankyla.fi sekä kuntalain 16. luvusta.

Kunnallisvalitus

Valtuuston päätöksestä sekä toimitelinten oikaisuvaatimuksen johdosta tekemästä päätöksestä haetaan muutosta pääosin valittamalla hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimival-

tansa tai päätös on muuten lainvastainen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, valitusoikeus on myös sillä, joka oli tyytynyt alkuperäiseen päätökseen.

Kunnallisvalitus, josta on ilmentävä, mihin päätökseen haetaan muutosta ja millä perusteella, on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Lisätietoja kunnallisvalituksen tekemisestä löytyy kotisivuiltamme osoitteesta www.sodankyla.fi sekä kuntalain 16. luvusta.

Hallintokantelu

Hallintokantelun voi tehdä kuka tahansa kansalainen. Ilmoitus tehdään kunnan toimintaa valvovalle lääninhallitukselle tai valtioneuvoston oikeuskanslerille tai eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Hallintokantelulla tarkoitetaan ylempälle viranomaiselle tai yleistä hallinnon laillisuusvalvontaa harjoittavalle viranomaiselle tehtyä ilmoitusta siitä, että on tapahtunut virheellinen virkatoimi. Hallintokantelun voi tehdä kuka tahansa kansalainen. Sille ei ole asetettu määrämuotoja eikä kantelun tekemiselle ole määräaika. Lisätietoja hallintokantelun tekemisestä löytyy kotisivuiltamme www.sodankyla.fi sekä hallintolain 8. luvusta.

Hallintovalitus

Kunnan viranomaiset tekevät erityisesti lautakunta- ja viranhaltijatasolla paljon päätöksiä erilaisten erityislakien nojalla. Tällaisia erityislakeja on esim. koulu-, sosiaali- ja terveys- sekä ympäristötoimessa. Erityislakien muutoksenhakusäännökset, jotka ovat hyvin vaihtelevia, menevät kuntalain muutoksenhakusäännösten edelle.

NÄIHIN OSOITTEISIIN KANNATTAA TUTUSTUA:

www.sodankyla.fi

Facebook:

Sodankylän kunta -sivu
Osallistuva Sodankylä -ryhmä

Instagram: @munsodankyla

YouTube: Sodankylä kunta

LinkedIn: Sodankylän kunta

Kunnan eri yksiköillä on myös omia sosiaalisen median kanaviaan. Kaikki kunnan somekanavat on listattu kotisivuille www.sodankyla.fi.

Sodankylä
Lapin tähtikunta

Jäämerentie 1 (PL 60) | 99601 Sodankylä | vaihde puh. 0400 618 870
kirjaamo@sodankyla.fi | www.sodankyla.fi